

70 let od konce 2. Světové války v Evropě.

Dnes, 14.dubna 2015, nás 70 let a 3 týdny dělí ode dne, kdy 7. Května 1945 ve 2 hodiny 41 minut nad ránem generál Alfréd Jodl z pověření Hitlerova nástupce admirála Karla Dönitze oficiálně podepsal v sídle amerického hlavního stanu ve francouzské Remeši kapitulaci veškerých německých vojsk na všech frontách. Na Stalinovu osobní žádost se však obdobný akt podepsání kapitulace, ovšem s okázalým ceremoniálem, uskutečnil ještě jednou i následujícího dne (tedy 8. Května 1945) v sídle sovětského velení v Berlíně – Karlshorstu a tím de iure skončila v Evropě 2. Světová válka. Bohužel to však neznamenal, že definitivně umlkly zbraně a přestalo zabíjení. Týkalo se to např. našeho sudetoněmeckého pohraničí, kde na některých místech boje ještě pokračovaly. Jenže zatím co o těchto dobíhajících pohraničních bojích je u nás obecné povědomí, na Moravě se poněkud pozapomnělo na pokračující velký boj u Slivence. Připomeňme si tedy tuto událost

V jižních Čechách se některé německé jednotky (zejména fanatičtí příslušníci Waffen SS) i po podepsání kapitulace odmítly vzdát a byly odhodlány i násilně si prorazit cestu na západ, jen aby se dostaly do amerického zajetí. Stalo se to například u demarkační čáry na silnici ve směru na Písek a Strakonice, kde se od konce dubna 1945 začaly hromadit tisíce německých vojáků i evakuovaných civilistů z území obsazených Rudou armádou. Podle spojeneckých dohod přes demarkační linii směli Němci postupovat jen do půlnoci mezi 8. A 9. Květnem, pozdější přechody k Američanům už nebyly dovoleny. Největší část těchto německých jednotek tak uvízla v kotli u obce Milín na jihu Příbramska, a to v lokalitě osady Slivice. Tady se ve dnech 9. Až 11. Května odehrála poslední větší bojová operace 2.světové války v Evropě. Střetla se zde vojska Rudé armády a místních partizánských jednotek s uskupením části německých vojsk generála Schörnera a jednotek SS pod vedením generála Karla von Pücklera – Burghausse. Toho fanatika, jenž odmítl uznat platnost kapitulace, kterou v Praze 8. Května složil německý generál Rudolf Toussaint do rukou velitele Pražského povstání generála Karla Kutlvašra, a prohlašoval, že jde jen o cár papíru. Byl to mimochodem právě Pückler, kdo ještě 6. Května nařídil letecké útoky na Prahu a potom ji s poslední německou kolonou opouštěl.

Na bitvě u Slivice bylo unikátní, že se na ni podílely útvary tří ukrajinských frontů i 4. tanková divize XII. sboru americké armády. Šlo tedy o velké seskupení Spojenců, kteří zde bojovali proti asi sedmatisícovým zbytkům wermachtu a divizí SS, jež nechtěli upadnout do ruského zajetí. Opevnili se proto v trojúhelníku mezi obcemi Buk, Milín a Slivice a páchali zde také zločiny na místním obyvatelstvu. Význam těchto bojů podtrhoval i jejich konec a německá kapitulace za účasti význačných vojenských stratégů. Za poražené Němce byli nuceni ji podepsat již zmíněný SS gruppenführer hrabě von Pückler – Burghauss spolu s velícím generálem jednotek wermachtu, za sovětskou armádu podepsal generál Sergej Serjogin, Američany zastupoval plukovník Allison. Tlumočníka jim dělal hrabě Norbert Kinský. Podepsání kapitulace v noci z 11. na 12. Května 1945 se uskutečnilo rakovnickém mlýně nedaleko 4imelic, tedy na tehdejší panství Karla VI. Schwarzenberga, jenž se v závěru války postavil i do čela místních partyzánů skrývajících se v lesích v okolí Orlíku. Německý generál potupnou prohru neunesl a na místě se po podpisu kapitulace otrávil. Obdobně skončil i SS gruppenführer Otto Pückler, kterého na jeho přání odvezli do domu na okraji 4imelic, kde byl dočasně ubytován i se svými spolupracovníky. Pückler zde kolem poledne zastřelil svého pobočníka, sekretářku, její matku a dítě a nakonec i sebe. Byla to definitivní tečka za bitvou u Slivice, v níž zahynuli stovky vojáků i místních 60 obyvatel a kterou dnes připomíná důstojný Památník vítězství, vztyčený zde v roce 1970, kdy si všichni 10. Května připomněli 25. Výročí této události.

Válka v Evropě tedy skončila, nikoli však ve světě. Zatímco Evropa žila v radostném vítězném opojení, v Pacifiku stále zuřil boj naplno. Militantní Japonsko bylo rozhodnuto stůj co stůj pokračovat ve svých asijských výbojích. Vítězné mocnosti sice vyzvaly Japonce k bezpodmínečné kapitulaci, ti to však odmítli. Americký prezident Harry Truman proto nařídil svrhnout pro výstrahu 1. Jadernou bombu, k čemuž došlo 6. Srpna 1945 nad Hirošimou. Vzápětí nato 8. Srpna skončila platnost příměří mezi Sovětským svazem a Japonskem. Sověti ihned vyhlásili Japoncům válku a v rámci operace Srpnová bpuře se plnou silou vrhli do bojů na východě. Během několika dní přemohli kwantungskou armádu v Japonci ovládaném Mandžusku. Deptání Japonců pokračovalo hned 9. Srpna, kdy Američané svrhli svou již 2. Atomovou bombu, tentokrát na město Nagasaki. V důsledku těchto katastrof Japonci pochopili zbytečnost svého dalšího odporu a císař Hirohito konečně 15. Srpna vyhlásil kapitulaci, která byla

podepsána 2. Zářím 1945, kdy oficiálně skončila 2. Světová válka také v Asii a na Dálném východě. Politická vyjednávání však pokračovala ještě řadu let.

Na samý závěr několik čísel. Podle současných historiků celkové ztráty na životech představovaly více než 72 milionů lidí. Z toho asi 47 milionů představují civilní oběti, včetně asi 20 milionů lidí, kteří zemřeli v průběhu 2. Světové války v důsledku hladu, utrpení a nemocí. Armády pak přišly o přibližně 25 milionů svých vojáků, včetně asi 5 milionů vojenských zajatců.

Jsou tato čísla dostatečně silným varováním pro lidstvo? Nikoli. I když se honosíme pojmenováním homo sapiens, jsme nepoučitelní a jako bychom přímo vyhledávali příležitosti vrhat se ve světě znovu a znovu do nových konfliktů. Příkladů je, jak všichni víme, bohužel víc než dost.

Se svolením autora, pplk. Mgr. Lud'ka Bartoše, doslovně přepsal plk.K. Štěpánek
V Olomouci dne 16. 4. 2015.